

Krajská knihnica v Žiline

**Mestské a obecné knihnice v okrese Žilina a Bytča
v roku 2010**

2011

STAV VEREJNÝCH KNIŽNÍC V OKRESE ŽILINA

1. Počet obyvateľov v okrese Žilina celkom *	156 910
*(údaje o obyvateľoch použité z oficiálnej štatistiky)	
2. Počet obyvateľov v okrese Žilina (bez Žiliny) *	71 665
3. Počet obyvateľov v okresnom sídle *	85 245
4. Počet školopovinných detí v okrese	13 589
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	6 851
Počet školopovinných detí bez okresného sídla	6 738
6. Počet obcí v okrese	52
7. Počet verejných knižníc v okrese	52 + 2 pob.
z toho	
- mestské knižnice	2
- s profesionálnym knihovníkom	4
- s dobrovoľným knihovníkom	46 + 2 pob.
8. V roku 2010 neobnovila činnosť žiadna z nepracujúcich knižníc.
9. Počet nepracujúcich knižníc sa zvýšil, už dlhodobo nepracujú knižnice v Divinke a Ovčiarsku, ďalšie knižnice, ktoré nepracujú viac ako rok: v Lietavskej Závadke pre pripravované úpravy priestorov a výmenu knihovníčky, v Šuji pre priestorové problémy, v Hôrkach pre plánované premiestnenie knižnice do materskej školy, vo Višňovom v dôsledku uvažovaného presťahovania a zlúčenia so školskou knižnicou. V roku 2010 sa medzi nepracujúce knižnice zaradili aj Čičmany pre absenciu knihovníka.
10. V r. 2010 zostal počet profesionalizovaných knižníc na rovnakej úrovni ako v roku 2009. Zvýšenie počtu zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti v okrese Žilina je spôsobené najmä opätovným zvýšením v MsK Rajec. Zmena týždenného rozsahu otváracích hodín, od ktorého sa odvíja úväzok knihovníka je tiež jednou z príčin menších medziročných výkyvov.
- Na nákup nových kníh nedostalo finančné prostriedky od zriaďovateľov 18 obecných knižníc, z toho 10 pracujúcich: Divinka-Lalinok, Dolný Hričov, Fačkov, Jasenové, Malá Čierna, Mojš, Nezbudská Lúčka, Stráňavy, Stráža a Zbyňov. Z vymenovaných knižníc viaceré nedostali finančné prostriedky od zriaďovateľa ani v predchádzajúcich rokoch.
11. Mzdu, resp. odmenu knihovníka nevykázali pracujúce knižnice: Divinka-Lalinok, Dolný Hričov, Hričovské Podhradie, Jasenové, Konská, Malá Čierna, Paština Závada, Podhorie, Stráňavy, Veľká Čierna a Zbyňov.
12. V uplynulom roku sa nepresťahovala žiadna knižnica. Pre priestorové problémy nepracujú knižnice v Divinke, Hôrkach, Šuji, Ovčiarsku a vo Višňovom, knižnice v Lietavskej Závadke a Lietavskej Svinnej pre úpravy objektov.
13. Počet automatizovaných knižníc v okrese Žilina ostal nezmenený (mestské knižnice v Rajci, Rajeckých Tepliciach a Obecná knižnica v Strečne), čo je naďalej iba 5,8 % z celkového počtu knižníc okresu. Z uvedených knižníc má MsK

Rajecké Teplice už celý fond spracovaný do databázy a realizuje výpožičný proces automatizovane, MsK Rajec má 90 % a knižnica v Strečne 30 %. V Strečne ostal pre technické problémy rozsah fondu spracovaného do databázy v porovnaní s uplynulým rokom nezmenený.

Situácia s centralizovaným alebo koordinovaným nákupom knižničného fondu sa nezmenila. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch nebol zo strany knižníc, resp. obecných úradov záujem o nákup knižničného fondu prostredníctvom krajskej knižnice na základe dohody s obecným úradom, príležitostne knižnica poskytuje konzultácie a asistenciu pri výbere literatúry. Odklon od koordinovaného nákupu súvisí okrem iných dôvodov s nekonceptnosťou dopĺňovania fondov, keď obec v mnohých prípadoch uvoľní prostriedky na ich nákup až v závere roka, ale aj so zmenou legislatívnych podmienok (zákony o finančnej kontrole, o verejnom obstarávaní).

Prehľad štatistických údajov	2009	2010	Rozdiel	
1. Knižničné fondy celkom	246 063	244 432	-	1 631
Zloženie KF:				
odborná pre dospelých	46 173	45 637	-	536
krásna pre dospelých	104 124	103 690	-	434
odborná pre deti	8 917	8 890	-	27
krásna pre deti	86 849	86 215	-	634
z toho špec. dokumenty	144	134	-	10
počet zväzkov na 1 obyvateľa	3,37	3,41	+	0,04
počet zväzkov na 1 čitateľa	46,74	50,89	+	4,15
prírastok KF	4 110	2 423	-	1 687
z toho - kúpou	1 776	1 476	-	300
- darom	2 334	947	-	1 387
- bezodplatným prevodom	0	0		0
úbytok KF	5 613	4 054	-	1 559
Skutočný /čistý/ prírastok	- 1 503	- 1 631	-	128
počet titulov dochádzajúcich periodík	87	68	-	19
- exemplárov	88	76	-	12
počet KJ spracovaných automatizovane	21 754	23 712	+	1 958

Knižničný fond mestských a obecných knižníc v okrese Žilina tvorí 244 432 knižničných jednotiek, čo je 3,41 zväzkov na 1 obyvateľa. Prírastok knižničných fondov bol v r. 2010 2 423 zväzkov, prírastok kúpou, ktorý sa medziročne opäť znížil o temer 17 16 % (1 476 KJ) tvoril tentoraz zásluhou nižšieho pomeru darov 61 % z celkového prírastku. Darom získali knižnice 947 KJ (pokles o 60 %). Zároveň, tak ako každoročne, aj v r. 2010 v mnohých knižniciach tvorili dary jediný alebo

prevažujúci zdroj prírastkov. V prepočte na 1 obyvateľa tvoril prírastok kúpou 2,02 KJ.

Početne najvyššie prírastky kúpou mali v roku 2010 knižnice v Rajci (238 KJ), Strečne (210 KJ), Nededzi (130 KJ), okolo 100 KJ mali knižnice v Belej a Varíne. V prepočte prírastkov na 100 obyvateľov by však vzhľadom k značným rozdielom v počte obyvateľov sídiel menovaných knižnic situácia vyzerala inak: najlepší prírastok v tomto prepočte mala Nededza (13,47 KJ), Strečno a Gbeľany cez 7,80 KJ, Rajec necelé 4 KJ, Belá a Varín okolo 3 KJ.

Vysoké úbytky boli v knižniciach v Belej (751), Konskej (506), Lietavskej Lúčke (227), Rajci (466), Stráži (302) a Svederníku (1 289). Celkovo bolo vyradených 4 054 KJ.

V roku 2010 výrazne klesol počet odoberaných titulov (- 19) i exemplárov periodík (- 12). Najvyššie počty periodík poskytujú svojim používateľom knižnice: Varín (11), Rajecké Teplice (9), Strečno a Stránske po 7, Krasňany (6) a Rajec (5), vo väčšine týchto knižníc však došlo k zníženiu počtu titulov, pričom najradikálnejší pokles bol v Strečne (- 9), ktoré malo v uplynulom roku najvyšší počet periodík. Počet činných knižníc, ktoré neodoberajú žiadne periodiká, ostal nezmenený (28), z nich je opäť jedna profesionalizovaná knižnica – Porúbka, profesionalizovaná knižnica v Terchovej naďalej odoberá iba 1 titul.

Počet knižničných jednotiek spracovaných automatizovane vzrástol na 23 712 (+ 1 958).

Z Grantového systému MK SR v podprograme 2.5 bola z obecných knižníc okresu Žilina podporená len 1 knižnica: Divina (470 eur).

2. Používatelia	2009	2010	Rozdiel
Používatelia celkom	5 264	4 803	- 461
z toho deti do 15 rokov	3 232	2 893	- 339
% detí z celk. počtu používateľov	61,40	60,23	- 1,17
% dets.používateľov zo školopov.detí	47,97	42,94	- 5,03
% používateľov z počtu obyv.	7,20	6,70	- 0,50
návštevníci knižníc	60 981	59 474	- 1 507

V roku 2010 zaznamenali knižnice okresu Žilina ďalší pokles používateľov, a to o temer 9 % oproti predchádzajúcemu roku, avšak detskí používatelia klesli až o 10,49 %, čo je veľmi vysoký medziročný pokles. Mimoriadne vysoký pokles počtu používateľov zaznamenali knižnice: Bitarová (- 50 %), Divina (- 38 %), Ďurčiná (- 80 %), Kunerad (- 27 %), Mojš (- 48 %), Paština Závada (- 50 %), Porúbka (- 50 %), Svederník (- 73 %), Zbyňov (- 50 %). V niektorých prípadoch je však taký výrazný pokles používateľov prejavom zobjektivizovaného stavu a presnejších evidencií. Nárast počtu používateľov mali väčšinou knižnice s malým počtom obyvateľov (Babkov, Divinka-Lalinok, Fačkov, Konská, Lutiše, Nezbudská Lúčka, Stránske, Stráňavy, Stráža) a hoci zvýšenie ich počtu používateľov nevykompenzovalo vysoké

straty iných knižníc s väčším alebo menším poklesom počtu používateľov, zaslúžia si ocenenie. Rovnako si zaslúžia za nárast používateľov pochvali Teplička, Turie a predovšetkým Rajecké Teplice, ktorým medziročne vzrástol počet používateľov až o 171. Naďalej viaceré knižnice nevykazujú celkom presne počet svojich používateľov v danom roku, preto vykázané počty nie sú celkom relevantným údajom o ich skutočnom stave a preto z týchto dôvodov v knižniciach s obdobnými podmienkami sú prepočty percenta používateľov z počtu obyvateľov veľmi diferencované.

Počet návštevníkov knižníc sa znížil o 1 507 (60 581), čo súvisí najmä s poklesom počtu používateľov, zmenou vykazovania návštevníkov, keď sa prestali vykazovať návštevníci internetu ale nepochybné aj nedôslednou evidenciou .

3. Výpožičky	2009	2010	Rozdiel
Výpožičky celkom	129 818	124 353	- 5 465
Zloženie výpožičiek:			
odborná pre dospelých	15 455	12 894	- 2 561
krásna pre dospelých	43 636	45 040	+ 1 404
odborná pre deti	11 937	10 502	- 1 435
krásna pre deti	43 791	40 446	- 3 345
periodiká	14 999	15 471	+ 472
špeciálne dokumenty	4	0	- 4
počet výpožičiek na 1 obyvateľa	1,78	1,74	- 0,04
počet výpožičiek na 1 používateľa	24,66	25,89	+ 1,23
obrat knižničného fondu	0,47	0,51	+ 0,04
MVS iným knižniciam	0	0	0
MVS z iných knižníc	0	0	0
Poskytnuté evidované bibliogr. a faktografické informácie	19 299	16 634	- 2 665

Možno povedať, že na poklese počtu výpožičiek sa podieľala väčšina knižníc, ale najmarkantnejšie zníženie oproti uplynulému roku mali knižnice: opäť Belá (- 18 %), Bitarová (- 70 %), Dolná Tižina (temer - 30 %), Ďurčiná (- 52 %), Jasenové (- 40 %), Lietava (- 20 %), Lietavská Lúčka, ktorá sa však sťahovala (- 50 %), opäť Mojš (- 50 %) rovnako ako Svederník (- 78 %), pričom viaceré z vymenovaných knižníc takéto radikálny pokles nezaznamenali len v r. 2010, ale činnosť im klesá každoročne. Potešujúce je, že niekoľko knižníc si výpožičky aspoň udržalo viac menej na úrovni roka 2009 a v niektorých vzrástli: Divinka-Lalinok, Fačkov, Horný Hričov, Hričovské Podhradie, Konská, Nezbudská Lúčka, Stránske, Turie.

Pochvalu za výrazný medziročný nárast výpožičiek si zaslúži Babkov (+ temer 41 %), Dlhé Pole (+ skoro 38 %), Rajecké Teplice (+ vyše 57 % !), Stráňavy (+ viac ako 74 % !) a Teplička (+ temer 27 %). Pri značnom znížení počtu odoberaných periodík by sa dalo očakávať zníženie počtu ich výpožičiek, avšak

nastala opačná skutočnosť – výpožičky periodík síce nie radikálne, ale predsa vzrástli. Ako každoročne prízvukujeme, svoju úlohu tu zohráva nepresné vykazovanie, pretože vo viacerých knižniciach sa počet odoberaných titulov nepremiata adekvátne do počtu výpožičiek periodík, t.j. ich využitie je slabé a naopak, v niektorých knižniciach je zas na počet odoberaných periodík azda až príliš vysoký počet ich výpožičiek.

Ani v roku 2010 žiadna knižnica okresu Žilina, vrátane mestských knižníc v Rajci a Rajeckých Tepliciach, nerealizovala pre svojich, resp. pre používateľov iných knižníc, medziknižničnú výpožičnú službu a čo sa týka spracovávanía rešerší, naďalej jedinou knižnicou, ktorá okrem svojich základných služieb spracováva rešerše je neprofesionalizovaná knižnica v Kunerade.

Počet poskytnutých bibliografických a faktografických informácií, ktoré v uplynulom roku vykázalo len 12 knižníc, klesol o 2 665. Ich počet je nepochybne výrazom laxného evidovania.

Na 1 obyvateľa v okrese Žilina pripadá 1,74 výpožičiek (pokles o 0,04), na 1 používateľa 25,89 výpožičiek (nárast o 1,23). Nárast prepočtu výpožičiek na používateľa žiaľbohu nie je prejavom zvýšenej čitateľskej aktivity používateľov, ale skutočností, že kým počet používateľov klesol o temer 9 %, počet výpožičiek „iba“ o 4 %.

4. Ďalšie údaje	2009	2010	Rozdiel	
Vzdelávacie a kultúrno-spoloč.podujatia	234	255	+	21
z toho informatické prípravy	101	101		0
Metodické návštevy a konzultácie	0	0		0
Odborné porady	0	0		0
Edičná činnosť	2	2		0
Pracovníci knižnice				
/prepočítaný stav /	8,99	9,38	+	0,39
z toho ženy	7,71	7,89	+	0,18
Zam.vykonávajúci knih.činnosti	8,34	9,38	+	1,04
Náklady na hlavnú činnosť /výdavky v eur/	160 821	142 013	-	18 808
Transfery na činnosť od zriaďovateľa	136 794	133 136	-	3 658
Z toho mzdové náklady	43 092	48 219	+	5 127
Prostriedky na nákup KF celkom /eur/	14 713	12 075	-	2 638
Prostr.na nákup KF bez grantov a sponz.prís. p.	13 563	11 605	-	1 958
Prostr. na nákup KF z podpory GS MK SR	350	470	+	120
Nákup KF na 1 obyv. /eur/ celkom	0,20	0,17	-	0,03
Nákup KF na 1 obyv./eur/ bez prostriedkov z grantov a sponz. príspevkov	0,19	0,16	-	0,03
Kapitálové výdavky	701	0	-	701

V oblasti internetizácie knižníc možno konštatovať mierny posun, keď internet pre verejnosť pribudol v Dolnej Tižine, počet knižníc však ostal nezmenený pre

nepracujúcu Lietavskú Svinnú. Prístup na internet verejnosti tak poskytovalo v uplynulom roku 11 knižníc: Babkov, Dolná Tižina, Krasňany, Kunerad, Podhorie, Porúbka, Rajec, Rajecké Teplice, Stránske, Strečno a Terchová, čo je iba niečo viac 20 % z počtu knižníc okresu, vrátane pobočiek. Počet PC s internetom pre verejnosť vzrástol z 24 na 28 PC. Bezdrôtové pripojenie WiFi od roku 2010 umožňujú knižnice v Rajci a Porúbke. Počet automatizovaných knižníc sa ani v roku 2010 nezmenil, naďalej sú to len 3 knižnice (5,55 %): mestské knižnice v Rajci a Rajeckých Tepliciach a Obecná knižnica v Strečne.

Plusové alebo mínusové pohyby v počte zamestnancov v podstate kopírujú zmeny v rozsahu otváracích hodín, výnimkou je MsK Rajec, kde je väčší medziročný pohyb pracovníkov (tentoraz zvýšenie úväzkov) v závislosti od personálneho pokrytia chráneného pracovného miesta.

Kým v roku 2009 náklady na hlavnú činnosť verejných knižníc okresu Žilina v porovnaní s predchádzajúcim rokom enormne vzrástli, tento rok sa zas pomerne výrazne znížili. Pri zvýšení objemu vykázaných miezd o 10,63 % je pokles čiastky na knižničné fondy o 18 % jediným objektívnym dôvodom pre temer 12 % pokles nákladov. Tak ako konštatujeme každoročne, spôsob vykazovania finančných nákladov nie je na obecných úradoch štandardizovaný, preto môžu byť vykázané náklady v jednej a tej istej obci pri porovnaní dvoch i viacerých rokov diametrálne rozdielne, niektoré obce vykážu len mzdu knihovníka a náklady na fondy, niektoré aj prevádzkové náklady. Z týchto údajov tak nie je možné vyvodzovať príliš logické závery a hodnotenia. Za jediné pomerne relevantné a tým porovnateľné údaje môžeme pokladať náklady na nákup knižničných fondov. Nulové náklady na hlavnú činnosť vykážali 3 pracujúce knižnice.

Celkové prostriedky na nákup knižničných fondov v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 2 638 eur, suma vynaložená zriaďovateľmi na tento účel sa znížila o 1 958 eur. Mechanický prepočet finančných prostriedkov na nákup knižničných fondov na 1 pracujúcu knižnicu tak dosiahol hodnotu 263 eur, čo je oproti predchádzajúcemu roku pokles o 14 %. Viac ako štvrtine pracujúcich knižníc (12) však zriaďovatelia neposkytli žiadne prostriedky na nákup knižničných fondov. Prepočet prostriedkov na nákup knižničných fondov na 1 obyvateľa v okrese Žilina v roku 2010 klesol na 0,17 eur.

Z Grantového systému ŽSK v uplynulom roku knižnice neboli podporené, Grantový systém MK SR v roku 2010 z podprogramu 2.1 podporil Obecnú knižnicu v Divine (1 660 eur na PC a softvér) a doplnenie technického vybavenia v Obecnej knižnici Strečno (700 eur), ktorá získala aj z podprogramu 2.5 550 eur na knižničné fondy. Mestská knižnica v Rajci z tohto podprogramu získala 789 eur ako refundáciu uplatnených kultúrnych poukazov.

OKRES BYTČA

1. Počet obyvateľov v okrese Bytča celkom	31 092
2. Počet obyvateľov v okrese bez Bytče	19 495
3. Počet obyvateľov v okresnom sídle	11 597
4. Počet školopovinných detí v okrese	3 092
5. Počet školopovinných detí v okresnom sídle	1 266
6. Počet obcí v okrese	11 + 1 mesto
7. Počet verejných knižníc v okrese	12 VK + 3 pob.
- z toho mestská knižnica	1 + 2 pob.
- z toho s profesionálnym knihovníkom	2
- z toho s dobrovoľným knihovníkom	9 + 1 pob.
8. V roku 2010 nebola zrušená žiadna knižnica.	
9. V priebehu roka 2010 nepracovala knižnica v Hlbokom.	
10. Stav v počte profesionalizovaných a neprofesionalizovaných knižníc sa nezmenil	
11. Mzdu, resp. knihovníka okrem nepracujúceho Hlbokého nevykázala knižnica vo Veľkom Rovnom.	
12. Na nákup knižničného fondu dostali od svojho zriaďovateľa finančné prostriedky všetky pracujúce knižnice okrem Veľkého Rovného, ktoré na knižničné fondy použilo príjmy z knižničnej činnosti.	
13. V roku 2010 sa nepresťahovala žiadna knižnica.	
14. Počet automatizovaných knižníc v okrese Bytča (3) predstavuje 25 %-nú automatizáciu. Sú to knižnice v Kotešovej, Bytči a Kolároviaciach, Kotešová má už celý fond spracovaný do databázy, ostatné dve na nej pracujú.	
15. V okrese je 5 internetizovaných knižníc.	

Prehľad štatistických údajov	2009	2010	Rozdiel
1. Knižničné fondy celkom	92 438	93 224	+ 786

Zloženie KF:

odborná pre dospelých	19 722	19 645	-	77
krásna pre dospelých	40 048	40 724	+	676
odborná pre deti	3 644	3 597	-	47
krásna pre deti	29 024	29 258	+	234
špeciálne dokumenty	85	0	-	85
počet zväzkov na 1 obyvateľa	3,08	3,0	-	0,08
počet zväzkov na 1 čitateľa	33,71	34,48	+	0,77
prírastok KF	1 412	1 421	+	10
- kúpou	990	1 105	+	115
- darom	422	316	-	105
úbytok KF	417	635	+	218
skutočný prírastok	995	786	-	209

Knižničný fond knižníc okresu Bytča tvorí 93 224 knižničných jednotiek. Na rozdiel oproti roku 2009 prírastok knižničných fondov dosiahol iba necelé percento (0,84). Pozitívne však je, že opäť stúpol prírastok kúpou (+ 10,41 percent). Hoci percentuálny nárast kúpy nedosiahol úroveň predchádzajúceho roka, naznačuje však, že snáď nejde o náhodu, ale signalizuje trend v budovaní knižničných fondov v prevažujúcej miere nákupom, keďže jeho podiel na ročnom prírastku sa zvyšuje. Záslouhou vyššieho počtu úbytkov a nižšieho počtu darov dosiahol skutočný prírastok v uplynulom roku mínusovú hodnotu. V prepočte na 1 obyvateľa dosiahol prírastok kúpou o niečo lepšiu hodnotu ako v okrese Žilina, a to 0,04 KJ, čo je však rovnako veľmi nízky prírastok.

Prepočet knižničných jednotiek na 1 obyvateľa je v knižniciach okresu stále nízky, v dôsledku pomalej obnovy fondov sú tieto celkovo zastarané. Zvýšenie počtu titulov periodickej tlače bolo iba v MsK Bytča, ktorá ju medziročne rozšírila o 2 tituly, knižnica v Hradnej vykázala 1 titul. Kolárovice, Maršová a Predmier ich počet znížili po 1 titule, pričom Kolárovice v dôsledku toho neponúkajú už ani jeden titul periodickej tlače. Počet pracujúcich knižníc bez ponuky periodickej tlače sa tak zvýšil na 6, čo predstavuje polovicu z počtu funkčných knižníc okresu. Poznávame, že štandardy pre verejné knižnice vydané MK SR určujú, že každá knižnica podľa počtu obyvateľov má poskytovať svojim používateľom aj periodicnú tlač. Na nákup nových kníh dostali finančné prostriedky všetky pracujúce knižnice okresu Bytča okrem Veľkého Rovného, ktoré nákup KF hradilo z vlastných príjmov.

Z okresu Bytča nákup informačných zdrojov z Grantového systému MK SR bol podporený v MsK Bytča (1 350 eur) a knižnici v Maršovej (380 eur).

2. Používatelia	2009	2010	Rozdiel
Používatelia celkom	2 742	2 704	- 38
z toho deti do 15 rokov	1 385	1 386	+ 1
% detských použ. z celk. počtu používateľov	50,51	51,26	+ 0,75
% detských používateľov zo školopov. Detí	44,79	44,83	+ 0,04
% používateľov z počtu obyvateľov	8,82	8,70	- 0,12
návštevníci knižnice	37 788	38 118	+ 330

V uplynulom roku počet používateľov vo verejných knižniciach okresu Bytča klesol o 38, pozitívne je, že počet detských používateľov ostal v podstate zachovaný, percento používateľov z počtu školopovinných detí vzrástlo o 0,04 %. Početne vzrástli používatelia v MsK v Bytči, Kotešovej, Petroviciach, Súľove a Štiavniku, v ostatných knižniciach ostali počty používateľov na približne rovnakej úrovni s menšími odchýlkami oproti uplynulému roku, ale v Hradnej klesol ich počet až na polovicu.

Počet návštevníkov v roku 2010 vzrástol o necelé percento.

3. Výpožičky	2009	2010	Rozdiel	
Výpožičky celkom	89 166	89 163	-	3
Zloženie výpožičiek:				
odborná pre dospelých	18 366	19 429	+	1 063
krásna pre dospelých	30 779	31 106	+	327
odborná pre deti	5 382	5 071	-	311
krásna pre deti	17 426	16 731	-	695
špeciálne dokumenty	0	0		0
periodiká	17 213	16 522	-	691
počet výpožičiek na 1 obyv.	2,87	2,87		0
počet výpožičiek na 1 používateľa	32,52	32,97	+	0,45
obrat KF	0,78	0,96	+	0,18
MVS iným knižniciam	0	1	+	1
MVS z iných knižníc	650	742	+	92
Počet vypracovaných rešerší	28	37	+	9
Poskytnuté evidované bibliografické a faktografické informácie	4 005	4 319	+	314

Mierny pokles počtu používateľov a nepracujúca knižnica v Hlbokom v globále neovplyvnili výpožičky verejných knižníc okresu Bytča, ich počet ostal na temer rovnakej úrovni. Zaslúžilo sa však o to len niekoľko knižníc: už tradične MsK v Bytči, ktorej priebežne narastajú výpožičky (za rok 2010 nárast o 893), na rozdiel oproti roku 2009 aj Štiavnik (+1.055), menšie, ale tiež chvályhodné zvýšenie počtu výpožičiek vykázali knižnice v Hvozdnici, Jablonovom, a Súľove. Ostatné knižnice mali menší či väčší prepád výpožičiek, polovičnú hodnotu než v uplynulom roku mala knižnica vo Veľkom Rovnom, ktorá má už viac rokov najslabšie výkony v okrese, veríme, že výmenou knihovníčky sa situácia zlepší.

Mestská knižnica v Bytči je naďalej jedinou knižnicou v okrese realizujúcou pre svojich používateľov rešeršné služby a medziknižničnú výpožičnú službu, obe činnosti majú narastajúci medziročný trend, keď za rok 2010 knižnica pre uspokojenie informačných požiadaviek svojich používateľov spracovala 37 rešerší a sprostredkovala 725 MVS.

4. Ďalšie údaje	2009	2010	Rozdiel	
Vzdelávacie a kultúrno-spoloč.podujatia	57	56	-	1
z toho informatická príprava	38	41	+	3
Metodické návštevy	0	0		0
Odborné porady	0	0		0
Edičná činnosť	0	0		0

Pracovníci knižnice /prepočítaný stav/	5,24	5,31	+	0,07
z toho ženy	5,24	5,31	+	0,07
Zam. vykonávajúci knihovnícke činnosti	4,64	4,71	+	0,07
Náklady na hlavnú činnosť/výdavky v eur	92 396	104 628	+	12 232
Transfery na hlavnú činnosť z rozpočtu obce	86 795	102 863	+	16 068
Z toho mzdové náklady	34 579	38 254	+	3 675
Prostr. na nákup KF celkom	9 964	8 501	-	1 463
Prostr. na nákup KF bez grantov	7 514	6 771	-	743
Prostriedky na nákup KF z GS MK SR	2 450	1 730	-	720
Nákup KF na 1 obyv. celkom /eur/	0,32	0,27	-	0,05
Nákup KF na 1 obyv. bez prostriedkov z grantov a sponz. príspevkov /eur/	0,24	0,22	-	0,02
Kapitálové prostriedky	929	9 900	+	871

Počet kultúrno-spoločenských podujatí realizovaných knižnicami okresu Bytča vzrástol o 1, informačná výchova o 3 podujatia. Zúčastnilo sa ich 2 057 účastníkov. Najviac podujatí aj v r.2010 uskutočnili MsK Bytča (29 inf. vých.) a knižnice v Kotešovej (9) a Štiavniku (6). Knižnice vo Hvozdnici, Predmieri a Súľove nerealizovali žiadne podujatie.

Jedinou knižnicou, ktorá mala okrem príjmov z knižničnej činnosti nulové hospodárenie, bolo aj v r. 2010 Veľké Rovné.

Najvyššie medziročné zvýšenie dotácie zriaďovateľa na činnosť mali knižnice v Bytči (tmer 20 %) a Kotešová (+ 10 %), mierny nárast mali Petrovice, Súľov a Hradná, naopak Jablonové, Kolárovice, Maršová (zrejme preto, že knižnica značnú časť roka nepracovala) a Predmier mali pokles dotácií na činnosť. Naďalej jedinou knižnicou, ktorá na svoju činnosť od svojho zriaďovateľa nedostala žiadne prostriedky je Veľké Rovné.

Prostriedky poskytnuté zriaďovateľmi na nákup knižničných fondov oproti minulému roku celkovo klesli o 10 %, znížené prostriedky na tento účel mali knižnice v Kolároviaciach (pokles na 2 % vľahjšej sumy !), Predmier a Maršová. Vo výrazných medziročných výkyvoch niektorých knižníc sa prejavuje príjem dotácie z GS MK SR: v roku poskytnutia dotácie zriaďovateľ zo svojho rozpočtu poskytne menšiu sumu (napr. v r. 2010 v Maršovej), ale v ďalšom roku dotáciu opäť zvýši (Jablonové, Kotešová). Pozitívny nárast prostriedkov na fondy z rozpočtu zriaďovateľa vykázali knižnice v Bytči (tu bez poskytnutej dotácie z GS MK SR nárast o tmer 27 %), ďalej v Súľove, Hradnej a Štiavniku, ktorý v roku 2009 zaznamenal značný pokles zdrojov, v uplynulom roku naopak nárast o vyše 83 %. Jedinou knižnicou, ktorá na nákup KF mohla použiť len vlastné príjmy z registračných poplatkov je opäť Veľké Rovné, ktoré nemalo zriaďovateľom na tento účel poskytnuté žiadne zdroje.

Z GS MK SR bol podporený nákup knižničných fondov v Bytči (tu aj kultúrne poukazy) a v Maršovej.

V roku 2010 zriaďovateľ investoval kapitálové prostriedky zo zdrojov EÚ v rámci rekonštrukcie kultúrneho domu v Hvozdnici v alikvotnej sume 8 328 eur na rekonštrukciu budúcich priestorov pre knižnicu.

V oblasti automatizácie nedošlo v okrese k ďalšiemu posunu, automatizované ostávajú tri knižnice: Bytča, Kolárovice a Kotešová, z nich len Kotešová je už plne automatizovaná, ostatné dve zatiaľ pracujú na tvorbe databázy knižničného fondu. Počet internetizovaných knižníc ani počet PC s prístupom na internet pre verejnosť (13) sa v roku 2010 nezmenil: Bytča, Jablonové, Kotešová, Maršová a Štiavnik. Percento internetizovaných knižníc v okrese Bytča tak tvorí 50 % z celkového počtu. Mestská knižnica v Bytči okrem toho umožňuje vo svojich priestoroch aj bezdrôtové pripojenie WiFi.

Štandardy pre verejné knižnice

Ministerstvo kultúry SR v nadväznosti na Zákon č. 183/2000 o knižniciach v znení neskorších predpisov a v súlade so Stratégiou rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 – 2013 v roku 2010 vydalo Metodický pokyn MK SR č. MK-1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice. Jeho úplné znenie je prístupné na webovej stránke MK SR ako aj na stránke Krajskej knižnice www.krajskakniznicazilina.sk v podstránke PRE KNIHOVNÍKOV – Vyhlášky a zákony. Hodnoty zadané štandardmi predstavujú minimálnu úroveň pre knižnicu s príslušným počtom obyvateľov.

V ďalšej časti predkladáme hodnotenie plnenia štandardov v roku 2010 jednotlivými knižnicami v okresoch Žilina a Bytča.

PLNENIE ŠTANDARDOV ZA ROK 2010 – OKRES ŽILINA

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Belá	201	111	1 608	836	20 – 30	12,50
Bitarová	34	0	255	0	5 – 8	1
Brezany	25	12	188	179	5 - 8	2
Divina	124	51	992	632	10 - 20	10
Divinka-Lalinok	9	0	67	0	3 - 5	2
Dlhé Pole	100	1	750	10	8 - 10	8
Dolná Tižina	65	9	488	56	8 – 10	7,50
Dolný Hričov	77	0	578	0	8 – 10	2
Ďurčiná	54	3	405	33	8 – 10	2
Fačkov	35	0	262	0	5 – 8	1
Gbeľany	61	95	458	964	8 – 10	8
Horný Hričov	40	40	297	369	5 – 8	3
Hr. Podhradie	19	2	143	26	3 - 5	1
Jasenové	31	0	230	0	5 - 8	1
Kľače	18	24	137	124	3 - 5	1,5
Konská	74	33	552	109	8 - 10	10
Kotrč.Lúčka	22	31	165	230	3 - 5	2
Krasňany	63	13	473	252	8 - 10	10
Kunerad	49	33	365	284	5 - 8	4
Lietava	62	5	465	39	8 - 10	4
Liet.Lúčka	90	18	674	172	8 - 10	6
Babkov	32	13	240	57	5 - 8	1
Lutiše	39	0	293	0	5 - 8	3

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Lysica	42	24	315	101	5 - 8	2
Malá Čierna	17	0	130	0	3 - 5	2
Mojš	17	0	128	0	5 - 8	2
Nedezza	48	130	360	1 023	5 - 8	4
Nezb.Lúčka	18	0	135	0	3 - 5	2
Pašt.Závada	12	2	90	2	3 - 5	2
Podhorie	40	22	300	203	5 - 8	2
Porúbka	23	8	172	61	3 - 5	20
Rajec	304	238	2 733	2 095	30 - 40	45
Rajec. Lesná	64	14	477	117	8 - 10	6
Rajec. Teplice	147	28	1 176	412	10 - 20	22,50
Rosina	181	49	1 449	500	20 - 30	5
Stránske	35	15	264	306	5 - 8	8
Stráňavy	92	0	689	0	8 - 10	2
Stráža	33	0	248	0	5 - 8	5
Strečno	134	210	1 068	951	10 - 20	16
Svederník	51	23	385	177	8 - 10	2
Teplička n./V.	224	44	1 792	332	20 - 30	3
Terchová	244	43	1 952	350	20 - 30	20
Turie	100	23	803	200	10 - 20	15
Varín	219	104	1 752	833	20 - 30	30
Veľká Čierna	18	5	137	40	3 - 5	2
Zbyňov	44	0	329	0	5 - 8	0,5

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	Podľa štand.	skutočnosť
Belá	3 - 5	0,25	8 - 12	4,03	4 290	847
Bitarová	1 - 2	0,03	7 - 9	2,08	240	19
Brezany	1 - 2	0,93	7 - 9	6,86	400	474
Divina	2 - 4	1,28	8 - 10	3,83	2 970	3 181
Divinka-Lalinok	1 - 2	3,34	7 - 9	7,3	400	617
Dlhé Pole	1 - 2	0,57	7 - 9	7,51	2 100	1 148
Dolná Tižina	1 - 2	2,29	7 - 9	10,58	2 000	2 985
Dolný Hričov	1 - 2	0,08	7 - 9	1,17	500	124
Ďurčiná	1 - 2	0,52	7 - 9	4,01	500	557
Fačkov	1 - 2	3,57	7 - 9	8,75	240	2 488
Gbeľany	1 - 2	4,45	7 - 9	10,68	2 100	5 413
Horný Hričov	1 - 2	3,84	7 - 9	8,08	640	3 038
Hrič.Podhradie	1 - 2	0,07	7 - 9	1,32	240	27
Jasenové	1 - 2	0,95	7 - 9	2,77	240	581
Kľačce	1 - 2	2,49	7 - 9	15,03	320	912
Konská	1 - 2	2,49	7 - 9	6,53	2 700	1 144
Kotrč.Lúčka	1 - 2	0,76	7 - 9	6,56	400	335
Krasňany	1 - 2	8,72	7 - 9	15,23	2 700	11 044
Kunerad	1 - 2	1,75	7 - 9	8,01	880	1 701
Lietava	1 - 2	2,68	7 - 9	8,24	1 100	3 324
Lietavská Lúčka	1 - 2	0,28	7 - 9	2,17	1 600	501
Babkov	1 - 2	1,37	7 - 9	5,47	240	875
Lutiše	1 - 2	0,31	7 - 9	9,59	640	241
Lysica	1 - 2	1,32	7 - 9	11,42	400	1 096
Malá Čierna	1 - 2	1,46	7 - 9	17,29	400	508

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	Podľa štand.	skutočnosť
Mojš	1 – 2	0,15	7 – 9	4,92	400	91
Nededza	1 – 2	2,92	7 – 9	9,53	880	2 817
Nezbud.Lúčka	1 – 2	1,66	7 – 9	8,40	400	614
Paština Závada	1 – 2	1,16	7 – 9	8,61	400	284
Podhorie	1 - 2	2,80	7 – 9	12,52	400	2 234
Porúbka	1 - 2	0,16	7 - 9	5,01	4 240	75
Rajec	4 - 6	3,40	8 - 12	11,89	25 200	20 623
Rajecká Lesná	1 - 2	0,60	7 - 9	4,80	1 600	768
Rajecké Teplice	2 - 4	1,79	8 - 10	10,47	8 470	5 268
Rosina	3 - 5	0,53	8 - 12	3,71	1 690	1 607
Stránske	1 - 2	11,43	7 - 9	15,04	1 680	8 059
Stráňavy	1 - 2	0,52	7 - 9	2,89	500	961
Stráža	1 – 2	0,76	7 - 9	18,15	1 040	503
Strečno	2 – 4	3,36	8 – 10	9,93	5 830	8 960
Svederník	1 – 2	0,41	7 – 9	3,41	500	426
Teplická n./V.	3 – 5	0,32	8 – 12	3,03	1 040	1 185
Terchová	3 – 5	2,46	8 – 12	9,81	6 890	10 021
Turie	2 – 4	3,55	8 – 10	3,69	4 400	7 128
Varín	3 - 5	2,58	8 – 12	9,23	10 400	9 395
Veľká Čierna	1 - 2	0,15	7 - 9	3,57	400	54
Zbyňov	1 - 2	0,11	7 - 9	1,71	80	100

PLNENIE ŠTANDARDOV ZA ROK 2010 – OKRES BYTČA

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Bytča	1 160	761	10 440	5 762	40 – 45	40
Hvozdnica	60	11	450	100	8 – 10	2
Jablonové	43	4	323	108	5 - 8	5
Kolárovice	93	10	694	51	8 - 10	25
Kotešová	98	60	732	465	8 - 10	20
Maršová	41	56	308	536	5 - 8	2
Petrovice	77	42	577	350	8 - 10	4
Predmier	70	51	525	449	8 – 10	3
Súľov	29	16	218	100	5 – 8	1
Hradná	18	16	135	214	5 – 8	1
Štiavnik	246	52	1 968	332	20 - 30	6
Veľké Rovné	234	26	1 875	34	20 - 30	4

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	Podľa štand.	skutočnosť
Bytča	4 - 6	6,23	10 - 15	14,60	41 400	72 253
Hvozdnica	1 - 2	0,25	7 - 9	2,27	500	294
Jablonové	1 - 2	1,52	7 - 9	9,83	1 040	1 315
Kolárovice	1 - 2	0,47	7 - 9	3,95	6 700	867
Kotešová	1 - 2	2,81	7 - 9	14,29	5 300	5 495
Maršová	1 - 2	1,07	7 - 9	7,39	400	869
Petrovice	1 - 2	0,57	7 - 9	3,64	1 100	884
Predmier	1 - 2	1,21	7 - 9	4,70	800	1 700
Súľov	1 - 2	0,97	7 - 9	6,98	240	571
Hradná	1 - 2	1,40	7 - 9	4,25	240	493
Štiavnik	3 - 5	1,01	8 - 12	5,35	2 080	4 144
Veľké Rovné	3 - 5	0,07	8 - 12	2,30	1 430	278

Názov: Mestské a obecné knižnice v okrese Žilina a Bytča v roku 2010
Zostavila: Mgr. Mária Balkóciová
Zodpovedná redaktorka: Mgr. Katarína Šušoliaková
Vydavateľ: Krajská knižnica v Žiline
Počet strán: 18 + 2 prílohy
Náklad: 70 exemplárov
Rok vydania: 2011
Vydané len pre vnútornú potrebu knižníc

